

ՔՈՐԳՈՄ ՔԱՀԱՆԱ ՍԱՐԱՅՏԱՐՅԱՆ

Մ Ե Ծ Խ Ն Ջ Ո Ւ Յ Զ Ը

Քրիստոսի առականները իմաստասիրական ու բարոյախոսական գոհարներ են: Կարողությանդ չափով կրնաս խորասուզվիլ անոնց մեջ և լեցվիլ իմաստի ու նպատակի լույսով, սիրտդ վսեմացնող խորհուրդներով: Պարզ են անոնք, եթե նայիս մականբեասային աշքով, կխորանան որքան լայն ըլլան փորձառությունդ, գիտությունդ և աշխարհաճանաչողությունդ:

Առականներու գեղեցկությունը հոն է, որ ամեն մարդ իր չափով կօգտվի: Առակը սովորական ընթերցող մարդուն նույն իմաստը չի պարզեր, ինչ որ կպարզե իր հոգին մշակած ու ինքզինք պայծառակերպած մարդուն: Որովհետև իմաստը ուժ է, գորություն է և կրնա վնասել անոնց, որոնք դեռ պատրաստ չեն: Կարելի չէ մութեն անմիջապես պայծառ լույսի մը մեջ ելլել, որովհետև տեսողությունդ կկորսնցնես. պետք է պատրաստվիս, և աստիճանաբար:

Նվ առականները այս բանն է որ կընեն: Նախ կպատրաստեն ու կկեղրոնացնեն ուշադրությունդ առարկայական պատկերներով ու հետո կամուրջ մը կնետեն մտքիդ ու իրականության միջև, խորհուրդի աշխարհին և առարկայական աշխարհին միջև, և տեսանելին կկապեն անտեսանելիին, անցավորը անանցին, և այդպես միտքդ կլեցվի իմաստի լույսերով:

Տեսեք որքան պարզ է սա առակը: Հարուստ մարդ մը մեծ խնջույք մը պատրաստեց ու շատեր հրավիրեց ընթրիքին: Որոշյալ ժամուն իր ծառան զրկեց հրավիրյալներուն, որպեսզի զանոնք կանչէ ընթրիքի: Մառան զնաց ու ըսավ հրավիրյալներուն. «Ամեն ինչ պատրաստ է, եկե՛ք, խնջույքը և ճաշը վայելեցե՛ք»:

Բայց զարմանալի բան մը պատահեցավ, անոնցմե ամեն մեկը սկսավ հրաժարիլ, չքմեղանքներ հնարելով: Անոնցմե մեկը, օրինակի համար, ըսավ. «Ես չեմ կրնար գալ, որովհետև ագարակ գնեցի և պետք է որ երթամ ու տեսնեմ զայն»: Ուրիշ մը ըսավ. «Կաղաչեմ, զիս հրաժարած համարե, որովհետև հինգ լուծ եզ գնեցի ու պետք է երթամ փորձեմ զանոնք»: Ուրիշ մը ըսավ. «Եղբայր, ես ալ չեմ կրնար գալ, որովհետև կին առի»:

Սպասավորը հուսահատ վերադարձավ և Տիրոջ պատմեց ամեն ինչ: Այն ժամանակ տանուտերը, ներքնապես բարկացած իր հրավերը մերժված ըլլալուն համար, քիչ մը խորհելէ ետք ըսավ իր ծառային. «Շուտով հրապարակը իջի և հրավիրե կաղերը և կույրերը, թող անոնք վայելեն ընթրիքը, քանի որ հրավիրվածները անարժան գտնվեցան»:

Նվ սպասավորը զնաց ու հրամանը կատարեց:

Ավետարանի մեջ մտքի և հոգիի բարձրագույն վիճակները, ապրումները ներկայացված են հաւսնիք ու խնջույք բառերով:

Ու հրավերը կերթա բնականաբար այն մարդոց, որոնք բախտավորությունը չեն ունեցած այդ հոգեկան բարձրության հասնելու, զայն «ճաշակելու», վայելելու:

Առակի առաջին մարդը կներկայացնե այն դասակարգը, որ զբաղած է առարկայական, նյութական կյանքով և կորսված է նյութին մեջ, և անկարելի է անոր համար բարձրանալ հոգեկան կյանքի բարձունքներուն: Ան կսողա և թևեր չունի թռիչքի:

Առակի երկրորդ մարդը կներկայացնե հաճույքի, զգացումներու և հուզումներու ձեռքը գերի դարձող մարդոց դասակարգը, որ կապված է զգայարանական ապրումներու, կերու-

խոմի, սեռային հաճույքներու, փառասիրութեանց, գովաբանութեանց, կույր-բնազդներու: Մեկ խոսքով՝ ան կպաշտե եզր, որ կխորհրդանշե կիրքերու և կենդանական մղումներու աշխարհը: Այսպիսի մեկն ալ անշուշտ չի կրնար մասնակցիլ խնջուքին, թեև հրավիրված ըլլա:

Առակի երրորդ մարդը կենդանացնե ընկերային շղթաներով կապված մարդոց դասը, որ ազատ չէ և պայմանավորված է իր շրջանակով: Աստիճան մը ավելի խորացնելով իմաստը, կինը կխորհրդանշե միտքը, որ հղի է գաղափարներով, վարդապետութուններով: Այսպիսի մեկը շատ դժվարաւ կրնա մտքին անդին կարելիութուններ տեսնել և նոր լույսի մը մեջ ելլել:

Այս երրորդ դասակարգը հասած է մտքի մակարդակին ու կեցած է հոն, չէ առած Աստուծո հոգին: Կին է առած, շնչավոր, բանավոր առարկա մը, բայց զուրկ է դեռ այն հոգիին, որ իրեն պիտի տա արժեքի և իմաստի ճանաչողութուն: Եվ ասիկա կուգա Աստուծո հոգիին, կամ, ինչպես կըսե Պողոս առաքյալ, մեր մեջ գտնվող Քրիստոսի մտքին. «Մենք Քրիստոսի միտքը ունինք»:

Առակը հոս չի վերջանար: Առակի կոշնատերը, որ հարուստ էր իր հոգեկան աշխարհով, իր սպասավորը կըրկե հրապարակը, ուր հոգեբե գերծ մարդիկ հաճախ կանցնեն իրենց ժամանակը, ու կըսե անոր. «Գնա, հոս խնջուքի բեր աղբատները, — այսինքն անոնք, որոնք նյութական ստացվածքներու շղթաներով կապված չեն, — գնա, բեր խեղերն ու կաղերը, — այսինքն անոնք, որոնք սիրտը չի թրթռար աշխարհային հրապույրներով, — գնա, բեր կույրները»:

Եվ զարմանալին հոն է, որ երեք դասակարգը մարդիկ կհակադրվին նախկին երեք դասակարգերուն: Այսպես, ազարակ առնողին տեղ կհրավիրվին աղբատները, և շատ դյուրաւ կպարզվի այս հրավերին իմաստը, երբ

հիշենք Հիսուսի խոսքը՝ «Երանի՜ աղբատաց հոգւով, զի նոցա է արքայութիւն երկնից»:

Եզներ գնողին տեղ կհրավիրվին բոլոր կաղերն ու հաշմանդամները, այսինքն անոնք, որոնք իրենց նկարագրին մեջն սպաննած են կամ ամլութեան են մատնած զիրենք հաճույքներու աշխարհին կապող օղակները:

Եվ կին առնողին տեղ կհրավիրվին կույրերը, այսինքն անոնք, որոնք կույր են աշխարհիկ կյանքին դեմ, բայց տեսանողներ են, երբ կնային իրերու խորը, ոգեկան արժեքներու աշխարհը: Անոնք կույր են աշխարհի հրապույրներուն հանդեպ, բայց հստակորեն կտեսնեն հոգիի ու սրտի աշխարհը:

Հիսուս տեսանողներուն ու լսողներուն համար ըսավ, մեքերելով Ծալի մարգարեին խոսքը. «Լսելով պիտի լսեք ու պիտի չիմանաք և տեսնելով պիտի տեսնեք ու պիտի չտեսնեք: Բայց երանի ձեր աչքերուն, որ կտեսնեն ու ձեր ականջներուն, որ կլսեն»:

Տեսնել չի նշանակեր իր ուղեղին մեջ ցուցումներ ընդունիլ, այլ կնշանակե իմանալ, հասկնալ, արժեւորել:

Եվ երբ սպասավորը կբերե այս բոլոր պատրաստ մարդիկը, կտեսնե, որ դեռ բավական աթոռներ պարապ են: Եվ Տերը, որ Քրիստոսն է, կըսե. «Ե՛լ ի ճանապարհս», գնա՛, բեր՝ անոնք, որոնք ճանապարհին վրա են, այսինքն անոնք, որոնք իմ կյանքով կապին, քանի որ Ես եմ ճանապարհը: Ու գնա՛ նաև ցանգերը, այն վայրերը, ուր իմ ծառաները Տիրոջ գործով զբաղած են ու կհոգնին, կտանջվին ու կտառապին «վասն անուան իմոյ», այս բոլորը բե՛ր ու մեր սեղանը թող լեցվի»:

Եվ ի՞նչ հիանալի է Հայ եկեղեցւո շարականը.

«Ուր կազմեցեք սեղան խորհրդոյ

Եւ արբուցեք յանմահական բաժակէդ...»:

Երանի՜ անոնք, որոնք կրնան այդ ընթրիքին ներկա ըլլալ:

